

hagyományos gyümölcsösök Európában

A gyümölcsösök évezredekig az európai tájkép meghatározó részei voltak. A 20. század első felében Európában hozzávetőlegesen 2 millió hektáryi tradicionális gyümölcsöst ápoltak, főként Franciaországban és Németországban, de Svájcban, Ausztriában, Magyarországon, Szlovéniában, Lengyelországban, Belgiumban és Spanyolországban stb. is jelentős volt a művelési ág térfoglalása.

Az elmúlt 50 évben ez az összetett ökológiai rendszer folyamatosan fogyatkozott és kiterjedésének 90%-át elveszítette. Míg a modern termesztési technikák és rendszerek alkalmazásával megnövekedett a termés mennyisége, ugyanakkor lényegesen csökkent a minőség (pl. íz), a faji (pl. a növényvédő szerek alkalmazása miatt) és a genetikai sokféleség. Az elmúlt két évtizedben néhány európai országban a civil szervezetek, magánkezdeményezések, gazdálkodók és pincészetek keményen küzdöttek azért, hogy megvédjék és támogassák a hagyományos gyümölcsösöket. Fő céljuk az volt, hogy fenntartsák ezeket a speciális élőhelyeket, melyek a tájtervezés, a természetvédelem és a természet számára egyaránt fontosak. Egyedülálló kulturális értékük révén pedig rekreációs és turisztikai célokat is szolgálhatnak.

www.esto-project.eu

esto partnerek

Thüringer Ökoherz e.V.
Schlachthofstrasse 8-10
DE - 99423 Weimar
www.oekoherz.de

GRÜNE LIGA Thüringen e.V.
Goetheplatz 9b
DE - 99423 Weimar
www.grueneliga-thueringen.de

OIKOS – Institut für angewandte Ökologie & Grundlagenforschung
Hartbergerstraße 40/12
A - 8200 Gleisdorf

Fachschule für Obstwirtschaft und EDV Technik
Pirching 80, A - 8200 Gleisdorf
www.fachschule-gleisdorf.at

Umwelt-Bildungs-Zentrum Steiermark
Brockmanngasse 53, A - 8010 Graz
www.ubz-stmk.at

Spoleczny Instytut Ekologiczny
Ul. Raszynska 32/44
PL - 02-026 Warszawa
www.sie.org.pl

Instytut Ogrodnictwa
Ul. Konstytucji 3 Maja 1/3
PL 96-100 Skierniewice
www.inhort.pl

Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego
Goladkowo 41
PL - 06-120 Winnica
www.goladkowo.pl

Ökológiai Intézet a Fenntartható Fejlődésért Alapítvány
Kossuth utca 13
HU - 3525 Miskolc
www.ecolinst.hu

Budapesti Corvinus Egyetem
29-43 Villanyi u.
HU - 1118 Budapest
www.uni-corvinus.hu

Solagro
75 Voie du TOEC - CS 27608
FR - 31076 Toulouse Cedex 3
www.solagro.org

Blomstergaarden
Bjerringholmvej 14
DK - 8830 Tjele
www.blomstergaardenvedviborg.dk

hagyományos gyümölcsösök európai szakértője

Ezt a programot az Európai Bizottság támogatja. A kiadvány a szerző nézeteit tükrözi, a közölt adatokért a Bizottság nem tehető felelőssé.

www.esto-project.eu

European specialist in traditional orchards

esto projekt

Az ESTO projekt, (Hagyományos gyümölcsösök európai szakértője) a Leonardo da Vinci Egész életen át tartó tanulás programjának támogatásával jött létre. A programhoz hat európai ország – Ausztria, Lengyelország, Magyarország, Dánia, Franciaország és Németország – partner-szervezetein túl egyéb szakértők is csatlakoztak, akik jártasak a hagyományos gyümölcsösök művelésében, valamint az azokkal kapcsolatos ismeretek oktatásában.

A hagyományos gyümölcsösök művelésének története változatos képet mutat Európaszerte. Néhány helyen olyan régi mezőgazdasági modellekkel találkozhatunk, ahol az ilyen – biodiverzitás fennmaradása szempontjából kiemelt jelentőségű – területek folyamatos fenntartása és fejlesztése biztosított. Más régiókban a földhasználatban bekövetkező változások, a marketing tevékenység hiánya és a szakmai tudás feledésbe merülése miatt létük veszélybe került.

Kezdeményezésünket az motiválta, hogy jelenleg nincs olyan képzési forma, ahol átfogó módon, speciálisan a hagyományos gyümölcsösök művelésének különböző aspektusait sajátíthatnák el az érdeklődők.

esto célok

A projekt átfogó célja, hogy a hagyományos gyümölcsösök többfunkciós (ökológiai és gazdasági) fenntartható rendszerként működjenek, ahol a biológiai sokféleség megőrzése is biztosított. Az új, innovatív oktatási és tanulási módszerek segítik majd e sajátos tájképi elemek 21. századi körülmények közötti megőrzését is.

Képesítés

A projekt egyik célja az ECVET (Európai Szakoktatási és Szakképzési Kreditrendszer) előírásoknak megfelelő tanterv kidolgozása, mely felöleli a hagyományos gyümölcsészet legfontosabb területeit (pl. fajtaismeret, művelésmód, ápolás, gyümölcs-termékek előállítása és marketingje). A tanterv szakiskolák, egyetemek és egyéb, nem formális képzési helyek segítségével felnőttek és fiatal tanulók számára egyaránt elérhető lesz. A projekt célja, hogy európai szakértők által elfogadott és egyeztetett, a hagyományos gyümölcsészethez kapcsolódó képesítést kínáljon.

A tudatosság fejlesztése

Az Unió együttműködés eredményeként létrehozott tanterv hasznosításával növekszik a hagyományos gyümölcsösök tudatos használata és a hozzájuk kapcsolódó tudás. A projekt ideje alatt létrehozott Nemzeti Kompetencia Központok nemzeti és nemzetközi szinten segítik a szakemberek és szervezetek közötti együttműködést és tudásátadást.

Folyamatosság

A hagyományos gyümölcsösökhöz és a haszonvételekhez kapcsolódó képzés és képesítés egyszerűen elérhető, ezáltal fejlesztésük és hasznosításuk is előmozdítható. Eredményként, mint egészséges helyi élelmiszerforrások, fennmaradnak a gyümölcsösök, s növekszik az igény a fenntartásukhoz kapcsolódó szakismeretekre.

mik is a hagyományos gyümölcsösök?

A hagyományos gyümölcsösök általában olyan gyümölcsstermő helyek, ahol extenzíven gondozott, nagy biodiverzitású területen, laza téréllásban, füves aljnövényzettel, magas törzsű gyümölcsfák tenyésznek, s egyben tájlesztettkai szerepük is jelentős.

Miért értékesek a hagyományos gyümölcsösök?

- jellemzőjük a biológiai sokféleség - több mint 10 000 állat- és növényfaj, több mint 5000 természetgyümölcsfajta
- költséghatékony, fenntartható rendszerek (kiegészítve az ökológiai oldallal), hasznosítható gyepel, hosszabb életciklussal és ökológiai előnyökkel, ellentétben az intenzív ültetvényekkel
- a fenntartható mezőgazdálkodás archetípusai, ahol kis környezeti terheléssel magas minőség érhető el.